Avsiktsförklaring mellan Trafikverket och Samverkansgruppen för utveckling av nattåg till övre Norrland

Bakgrund

Det övergripande målet för svensk transportpolitik är att säkerställa en samhällsekonomisk effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet. Trafikverket har regeringens uppdrag att verka för en grundläggande tillgänglighet i den interregionala kollektivtrafiken. Trafikverket ingår och ansvarar därför för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för kommersiell drift. Nattågstrafiken mellan Stockholm och Narvik (kallad Nattåg övre Norrland) är en del av den statligt upphandlade trafiken.

Trafikverket föreslog i början av 2010-talet, på grund av kraftigt minskat resande under flera år, att minska nattågstrafiken till att endast omfatta en daglig dubbeltur på sträckan Stockholm – Narvik. Det blev stora protester mot förslaget och en kompromiss slöts om fortsatt upphandling av två dagliga dubbelturer, mot att berörda aktörer i norr åtog sig att göra vad de kunde för att öka resandet. Därför tecknades en avsiktsförklaring om att från 2013 – 2020 och framåt gemensamt arbeta för att öka resandet. Motivet för samverkan kvarstår och därför tecknas denna nya avsiktsförklaring.

Övre Norrland har under de senaste åren upplevt en mycket stark tillväxt som bygger på omfattande investeringar i industrins fossilfria omställning, samt energi, infrastruktur och samhällsomvandling. Besöksnäringens starka tillväxt fortgår och är en av de prioriterade export- och jobbmotorerna i länen. Bristande resmöjligheter till, från och inom länen utpekas av små och medelstora företag som det största hindret för att de ska kunna nå sin fulla affärspotential. Ett väl sammanhållet transportsystem är också viktigt för att det ska vara enkelt för resenären att besöka Sveriges arktiska resmål, att som konsument agera hållbart och aktivt bidra till en hållbar lokal utveckling. Nattågstrafikens punktlighet, bekvämlighet och tillgänglighet spelar därför en viktig roll, både för besöksnäring och arbetspendling.

Vår gemensamma målsättning är att öka resandet med nattågstrafiken och bidra till en hållbar utveckling för näringsliv och samhälle; regionalt, nationellt och internationellt. För att åstadkomma detta krävs samarbete och samhandling mellan berörda offentliga och kommersiella aktörer, vilket styrks av tidigare erfarenheter. *Mot bakgrund av detta vill vi genom denna avsiktsförklaring visa våra avsikter att, även fortsättningsvis, arbeta tillsammans för att skapa ett bärkraftigt passagerarunderlag för nattågen till övre Norrland.*

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Aktörer

Denna avsiktsförklaring är upprättad mellan Trafikverket och "Samverkansgruppen för utveckling av nattåg till övre Norrland" (nedan kallad samverkansgruppen). Samverkansgruppen utgörs av aktörer med gemensamt uppdrag att främja utvecklingen av infrastruktur och nattågstrafik, exempelvis kommuner och näringslivsbolag, företagarföreningar, regioner och regionala kollektivtrafikmyndigheter. Swedish Lapland Visitors Board är sammankallande.

Överenskommelse

Samverkansgruppen åtar sig att:

- Driva och sätta upp mål för sitt arbete.
- Redovisa en årlig aktivitetsplan och hur den ska följas upp, exempelvis paketering av erbjudanden i samverkan mellan besöksnäring och tågoperatör.
- Inför kommande nattågsupphandlingar stödja anbudslämnare i frågor som gäller möjligheter till utveckling av marknaden.
- Finnas som aktivt stöd för upphandlad tågoperatör med ambitionen att nå ett ökat passagerarantal och främja en för passagerarna positiv upplevelse av resan.
- Vid behov genomföra marknadsundersökningar.
- Arbeta med opinionsbildning för nattågens utveckling.
- Genomföra gemensamma samverkansmöten med Trafikverket och tågoperatören, minst tre gånger per år.

Trafikverket åtar sig att:

- Genom en öppen och transparent dialog samverka och informera om planerade åtgärder som påverkar nattågstrafiken.
- Trafikverket ska säkerställa en väl fungerande nattågstrafik till övre Norrland inom ramen för de förutsättningar som regeringen ger.

Vår gemensamma övertygelse är att nattågen till övre Norrland kan vara ett bärkraftigt och högkvalitativt resealternativ för både privat- och tjänsteresor.

2025-03-28

För Trafikverket

Lennart Kalander
Avdelningschef, Nationell planering

2025-03-28

För Samverkansgruppen

Annika Fredriksson
VD, Swedish Lapland Visitors Board

Dokumentet är elektroniskt undertecknat